

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 9. septembra 2015*

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Uredba (ES) št. 44/2001 — Člena 1(2) in 49 — Sodna pristojnost in izvrševanje odločb v civilnih in gospodarskih zadevah — Izvzeta področja — Družinsko pravo — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Člen 47(1) — Pristojnost, priznavanje ter izvrševanje odločb v sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Odločba o pravici do stikov, s katero je naložena denarna kazen — Izvršitev denarne kazni“

V zadevi C-4/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Korkein oikeus (Finska) z odločbo z dne 31. decembra 2013, ki je prispela na Sodišče 6. januarja 2014, v postopku

Christophe Bohez

proti

Ingrid Wiertz,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, S. Rodin, E. Levits, sodnika, M. Berger (poročevalka), sodnica, in F. Biltgen, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. januarja 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za C. Boheza L. Koskenvuo, asianajaja,
- za finsko vlado H. Leppo, agentka,
- za špansko vlado L. Banciella Rodríguez-Miñón, agent,
- za litovsko vlado D. Kriaučiūnas in R. Dzikovič, agenta,
- za Evropsko komisijo A.-M. Rouchaud-Joët in E. Paasivirta, agenta,

* Jezik postopka: finščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 16. aprila 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 1(2) in 49 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) ter člena 47(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med C. Bohezom in I. Wiertz v zvezi z izvršitvijo denarne kazni, ki je bila z odločbo belgijskega sodišča naložena za zagotovitev spoštovanja pravice C. Boheza do stikov z njegovimi otroki, na Finskem.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 44/2001

- 3 Člen 1(1) in (2) Uredbe št. 44/2001 v zvezi z njenim področjem uporabe določa:
 - „1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodne oblasti. [...]
 2. Ta uredba se ne uporablja za:
 - (a) osebna stanja ali pravno in poslovno sposobnost fizičnih oseb, za premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanje;

[...]
- 4 Člen 45(2) te uredbe, umeščen v Poglavje III z naslovom „Priznanje in izvršitev“, določa:

„Pod nobenimi pogoji tuje sodne odločbe ni dovoljeno preverjati glede vsebine.“
- 5 Člen 49 navedene uredbe, prav tako umeščen v Poglavje III, določa:

„Tuja sodna odločba, ki nalaga plačilo periodične denarne kazni, je izvršljiva v državi članici, v kateri se zahteva izvršitev, samo v primeru, če je znesek kazni sodišče države članice izvora dokončno določilo.“

Uredba št. 2201/2003

- 6 Uredba št. 2201/2003 je razveljavila in nadomestila Uredbo Sveta (ES) št. 1347/2000 z dne 29. maja 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 209).

- 7 V uvodni izjavi 2 Uredbe št. 2201/2003 je navedeno, da je načelo medsebojnega priznavanja sodnih odločb temelj za oblikovanje resničnega pravosodnega prostora in da je pravica do stikov z otrokom prednostna naloga.
- 8 Člen 1 te uredbe njeno področje uporabe opredeljuje tako:
- „1. Ta uredba se uporablja ne glede na vrsto sodišča v civilnih zadevah, ki se nanašajo na:
- [...]
- (b) podelitev, izvrševanje, prenos, omejitev ali odvzem starševske odgovornosti.
2. Zadeve iz odstavka 1(b) lahko zlasti zadevajo:
- (a) pravice do varstva in vzgoje otroka in pravice do stikov z otrokom;
- [...]“
- 9 V skladu s členom 26 navedene uredbe „[p]od nobenimi pogoji tuje sodne odločbe ni dovoljeno preverjati glede vsebine“.
- 10 Glede izvršljivosti odločb o pravici do stikov z otrokom člen 28(1) iste uredbe določa:
- „Sodna odločba o izvrševanju starševske odgovornosti glede otroka, izdana v državi članici in ki je izvršljiva v tej državi članici ter je bila vročena, se izvrši v drugi državi članici, ko je na zahtevo katere koli od zainteresiranih strank razglašena za izvršljivo v tej državi.“
- 11 Pod nekaterimi pogoji so odločbe o pravici do stikov neposredno izvršljive. Člen 41(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 2201/2003 v zvezi s tem določa:
- „Pravica do stikov z otrokom [...], priznana v izvršljivi sodni odločbi izrečeni v državi članici, se prizna in je izvršljiva v drugi državi članici, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti in brez možnosti nasprotovanja njenemu priznanju, če je bilo o sodni odločbi v državi članici izvora izdano potrdilo v skladu z odstavkom 2.“
- 12 Člen 47(1) te uredbe določa, da postopek izvršitve ureja pravo države članice izvršitve.

Nacionalno pravo

Belgijsko pravo

- 13 V belgijskem pravu je denarna kazen določena v členu 1385, od (a) do (h), zakona o sodiščih. Člen 1385(a) tega zakona določa:
- „Sodišče lahko na predlog ene od strank drugi stranki naloži plačilo denarnega zneska, imenovanega denarna kazen, če ne bi bila izpolnjena glavna obveznost, pri čemer to ne vpliva na morebitno odškodnino. [...]“
- 14 Člen 1385(b) navedenega zakona določa:
- „Sodišče lahko določi denarno kazen kot enkraten znesek, kot znesek na časovno enoto ali na kršitev. V zadnjih dveh primerih lahko sodišče določi tudi znesek, nad katerim se denarna kazen ne nalaga več.“

- 15 V skladu s členom 1385(c) istega zakona je izvršilni naslov, na podlagi katerega je mogoče izterjati denarno kazen, sodna odločba, s katero je ta kazen naložena, in upravičenec ne more zahtevati njenega izplačila pred izvršitvijo.
- 16 Upravičenec nosi dokazno breme, da so izpolnjeni pogoji za njeno zapadlost. Če dolžnik ugovarja, mora upravičenec svojo trditev glede zatrjevanega neizpolnjevanja dokazati. Takrat mora izvršilno sodišče presoditi, ali so pogoji za denarno kazen izpolnjeni.

Finsko pravo

- 17 Po finskem pravu je denarna kazen, ki se naloži zaradi zagotovitve spoštovanja pravice do stikov, urejena z zakonom o izvrševanju odločb o pravici do varstva in vzgoje ter pravici do stikov (lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, v nadaljevanju: TpL) in zakonu o denarni kazni (uhkasakkolaki).
- 18 V skladu s členom 16(2) TpL lahko sodišče, ki po sprejetju odločbe o pravici do stikov odloča o zadevi v zvezi z izvršitvijo te pravice, dolžnika zaveže k spoštovanju odločbe z zagrojitvijo s plačilom denarne kazni.
- 19 V skladu s členom 18(1) in (2) TpL se denarna kazen načeloma določi pavšalno. Če okoliščine upravičujejo, se lahko denarna kazen vendarle določi v kumulativnem znesku.
- 20 Denarna kazen se ne izplača upravičencu, temveč se vedno izplača državi.
- 21 V skladu s členom 19(1) in (2) TpL lahko sodišče na ponovni predlog odredi plačilo denarne kazni, ki je bila določena, če meni, da je to upravičeno. Plačila denarne kazni ni mogoče odrediti, če stranka, ki je k plačilu zavezana, dokaže, da obveznosti ni izpolnila iz utemeljenih razlogov ali če je bila obveznost v vmesnem času izpolnjena.
- 22 Člen 11 zakona o denarni kazni sodišču omogoča, da znesek denarne kazni, ki ga je treba plačati, zniža glede na znesek, ki je bil sprva naložen, če je bila glavna obveznost pretežno izpolnjena ali če se je plačilna zmogljivost osebe, ki je k plačilu zavezana, občutno zmanjšala, ali če obstaja drug utemeljen razlog.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 23 C. Bohez in I. Wiertz sta leta 1997 v Belgiji sklenila zakonsko zvezo in v tem zakonu sta se jima rodila dva otroka. Leta 2005 sta se razvezala in I. Wiertz se je preselila na Finsko.
- 24 Rechtbank van eerste aanleg te Gent (prvostopenjsko sodišče v Gentu (Belgija)) je 28. marca 2007 sprejelo sklep o varstvu in vzgoji otrok, določitvi njunega bivališča, pravici do stikov in preživnini za ta otroka (v nadaljevanju: sklep z dne 28. marca 2007). Za zagotovitev spoštovanja pravice C. Boheza do stikov je v navedeni sklep vključilo denarno kazen v višini 1.000 EUR za vsakega otroka in za vsak dan onemogočanja stikov. Najvišji znesek denarne kazni je bil določen na 25.000 EUR.
- 25 C. Bohez je finskim sodiščem predlagal, naj se I. Wiertz naloži, naj mu plača denarno kazen, določeno v sklepu z dne 28. marca 2007, ali naj se ugotovi, da je ta sklep izvršljiv na Finskem. V utemeljitev svojega predloga je pred Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Itä Uusimaji, Finska) navedel, da svoje pravice do stikov večkrat ni mogel uveljaviti, zato je bil dosežen najvišji znesek denarne kazni, določene v navedenem sklepu. Opiraje se na okoliščino, da v belgijskem pravu denarno kazen izterjajo neposredno organi, pristojni za izvrševanje sodnih odločb, ne da bi bil zato potreben nov sodni postopek, meni, da je treba njegov predlog obravnavati, kot da gre za izterjavo zapadle denarne terjatve in zato kot da spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001.

- 26 I. Wiertz je ugovarjala, da belgijsko sodišče ni dokončno potrdilo njene obveznosti plačila denarne kazni in da zato sklep z dne 28. marca 2007 ni izvršljiv. Noben organ naj ne bi ugotovil obstoja kršitve, ki bi omogočala naložitev plačila denarne kazni.
- 27 Itä-Uudenmaan käräjäoikeus je s sklepom z dne 8. marca 2012 ugotovilo, da se predlog C. Boheza ne nanaša na izvršitev odločbe o pravici do stikov, temveč samo na izvršitev denarne kazni, naložene za zagotovitev spoštovanja navedenega sklepa. Iz tega je sklepalo, da navedeni predlog v delu, v katerem se nanaša na izvršitev odločbe o določitvi denarne obveznosti, spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001. Vendar je poudarilo, da sklep z dne 28. marca 2007 – v nasprotju z zahtevami člena 49 te uredbe – določa samo periodično denarno kazen, katere dokončni znesek ni bil določen, zato je predlog C. Boheza razglasilo za nedopusten.
- 28 Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih) je na podlagi pritožbe C. Boheza s sklepom, sprejetim 16. avgusta 2012, potrdilo nedopustnost predloga. Obrazložitev, ki utemeljuje ta sklep, pa se vendarle opira na drugačno analizo od analize prvostopenjskega sodišča. Ker je Helsingin hovioikeus menilo, da predlog C. Boheza spada v okvir izvrševanja odločbe o pravici do stikov, je namreč presodilo, da se v skladu s členom 1(2)(a) Uredbe št. 44/2001 za ta predlog ne uporablja ta uredba, temveč Uredba št. 2201/2003. Zato naj bi postopek izvršitve v skladu s členom 47(1) Uredbe št. 2201/2003 v obravnavanem primeru določalo finsko pravo, to je TpL.
- 29 C. Bohez se je pritožil pri Korkein oikeus (vrhovno sodišče), pred katerim predlaga razveljavitev sklepa Helsingin hovioikeus z dne 16. avgusta 2012 in ponavlja predloge, navedene na prvi stopnji.
- 30 V teh okoliščinah je Korkein oikeus prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 1(2) Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da zadeve, v katerih gre za izvršitev denarne kazni, ki je bila določena v sporu, ki se nanaša na varstvo in vzgojo otrok ter pravico do stikov kot zagotovitev glavne dolžnosti, ne spadajo na področje uporabe te uredbe?
 2. Ali je treba člen 49 te uredbe, če zgoraj navedeni spori spadajo na področje uporabe te uredbe, razlagati tako, da je denarna kazen, ki je določena na posamezen dan in ki je v državi članici izvora v določeni višini neposredno izvršljiva, njena dokončna višina pa se lahko spremeni na podlagi zahteve ali navedbe dolžnika denarne kazni, v [drugi] državi članici izvršljiva šele tedaj, ko se njena višina v državi članici izvora posebej dokončno določi?
 3. Ali je treba člen 47(1) Uredbe št. 2201/2003, če zgoraj opisane zadeve ne spadajo na področje uporabe Uredbe št. 44/2001, razlagati tako, da ukrepi za uveljavljanje in zagotavljanje, ki zadevajo varstvo in vzgojo otrok ter pravico do stikov, spadajo v izvršilni postopek v smislu tega predpisa, za katerega je merodajno pravo države članice izvršiteljice, ali pa lahko predstavljajo del odločbe o varstvu in vzgoji otrok ter pravici do stikov, ki ga je možno po Uredbi št. 2201/2003 izvršiti v drugi državi članici?
 4. Ali je treba zahtevati, če se izvršitev denarne kazni zahteva v drugi državi članici, da je bila višina te denarne kazni, ki jo je treba izvršiti, posebej dokončno določena v državi članici izvora, tudi če se pri izvrševanju ne uporablja Uredba št. 44/2001?
 5. Če je denarna kazen, ki je bila naložena za uveljavitev pravice staršev do stikov, izvršljiva v drugi državi članici, ne da bi se višina denarne kazni, ki jo je treba izterjati, dokončno določila v državi članici izvora:
 - (a) ali izvršitev denarne kazni vendarle predpostavlja, da se preverja, ali je bila pravica do stikov preprečena iz razlogov, ki jih je bilo treba glede na otrokove pravice nujno upoštevati, in

- (b) katero sodišče je potemtakem pristojno za preverjanje takih okoliščin,
- (i) se pristojnost sodišča države izvršiteljice vselej omejuje na preverjanje, ali je zatrjevana preprečitev pravice staršev do stikov temeljila na razlogu, ki izhaja iz odločbe v glavni zadevi, ali pa
 - (ii) iz otrokovih pravic, ki jih štiti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, izhaja, da ima sodišče države izvršiteljice širše pooblastilo ali dolžnost, da preveri, ali je bila pravica do stikov preprečena iz razlogov, ki jih je bilo treba nujno upoštevati za varovanje otrokovih pravic?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da se ta uredba nanaša na izvršitev, ki se opravi v eni državi članici, denarne kazni, naložene z odločbo, ki je bila sprejeta v drugi državi članici, v zvezi s pravico do varstva in vzgoje ter pravico do stikov z namenom zagotovitve spoštovanja te pravice do stikov upravičenca do varstva in vzgoje.
- 32 V zvezi s tem je treba spomniti, da je področje uporabe Uredbe št. 44/2001 omejeno na „civilne in gospodarske zadeve“. To področje uporabe je določeno pretežno zaradi dejavnikov, ki opredeljujejo naravo pravnih razmerij med strankama spora ali njegovim predmetom (glej sodbo *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 33 Sodišče, natančneje, glede začasnih ukrepov meni, da se to, ali spadajo na področje uporabe Uredbe št. 44/2001, ne določi na podlagi njihove narave, ampak na podlagi narave pravic, katerih varstvo zagotavljajo (glej sodbo *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 34 Sodišče je tako glede izvrševanja, ki se opravi v eni državi članici, sodne odločbe, s katero je sodišče druge države članice naložilo plačilo denarne kazni, da bi zagotovilo spoštovanje prepovedi, izdane z odločbo, ki je bila v tej državi izdana v civilnih in gospodarskih zadevah, pojasnilo, da je narava te pravice do izvršitve odvisna od narave subjektivne pravice, zaradi kršitve katere je bila naložena izvršitev (glej v tem smislu sodbo *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, točka 42).
- 35 V obravnavanem primeru je iz člena 1385(a) belgijskega zakona o sodiščih, na podlagi katerega je sodišče države izvora izreklo denarno kazen v sporu o glavni stvari, razvidno, da ta ukrep šteje za kazen, ki se na predlog ene stranke naloži drugi, za plačilo nekega denarnega zneska, če druga stranka ne izpolni glavne obveznosti, k izpolnitvi katere je zavezana. Iz tega sledi, da denarna kazen v odnosu do glavne obveznosti šteje za stransko obveznost.
- 36 Poleg tega je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da je namen denarne kazni v postopku v glavni stvari zagotovitev učinkovitosti pravice do stikov, ki jo je z isto odločbo podelilo sodišče države izvora. Ta denarna kazen je namreč namenjena izvajanju finančnega pritiska na osebo, ki sta ji zaupana varstvo in vzgoja otroka, da bi sodelovala pri izvajanju takšne pravice do stikov.
- 37 Vendar člen 1(2)(a) Uredbe št. 44/2001 iz področja uporabe te uredbe izrecno izvzema osebna stanja fizičnih oseb, to je pojem, ki vključuje izvrševanje starševske odgovornosti glede otroka.

- 38 Zaradi tega izvzjetja in zaradi zapolnitve te vrzeli sta bili sprejeta Uredba št. 1347/2000 in nato še Uredba št. 2201/2003, katerih področji uporabe med drugim zajemata vprašanja starševske odgovornosti. Med drugimi sta med temi vprašanji – kot določa člen 1(2)(a) Uredbe št. 2201/2003 – pravica do varstva in vzgoje ter pravica do stikov.
- 39 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je denarna kazen, katere izvršitev se zahteva v postopku v glavni stvari, stranski ukrep, namenjen zagotovitvi varovanja pravice, ki ne spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001, ampak na področje uporabe Uredbe št. 2201/2003.
- 40 Na prvo vprašanje je torej treba odgovoriti, da je treba člen 1 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da se ta uredba ne nanaša na izvršitev, ki se opravi v eni državi članici, denarne kazni, naložene z odločbo, ki je bila sprejeta v drugi državi članici, v zvezi s pravico do varstva in vzgoje ter pravico do stikov, da bi se zagotovilo, da bo upravičenec do varstva in vzgoje spoštoval to pravico do stikov.

Drugo vprašanje

- 41 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje

- 42 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba šteti, da je izterjava denarne kazni, ki jo je sodišče države članice izvora, ki je vsebinsko odločalo o pravici do stikov, naložilo z namenom zagotovitve učinkovitosti te pravice, del postopka izvršitve pravice do stikov, ki ga v skladu s členom 47(1) Uredbe št. 2201/2003 ureja nacionalno pravo, ali je del istega sistema kot pravica do stikov, ki jo zagotavlja, in jo je zato treba razglasiti za izvršljivo v skladu s pravili, opredeljenimi z Uredbo št. 2201/2003.
- 43 Kot je poudarjeno v uvodni izjavi 2 Uredbe št. 2201/2003, je medsebojno priznavanje sodnih odločb v zvezi s pravico do stikov opredeljena kot prednostna naloga v okviru pravosodnega prostora Evropske unije. Te odločbe, ki štejejo za zelo pomembne, so del posebnega sistema. Uredba št. 2201/2003 namreč v členih 28(1) in 41(1) določa poenostavljeno, celo samodejno izvršitev, ki temelji na načelu vzajemnega zaupanja.
- 44 Zaradi tega vzajemnega zaupanja in v skladu s členom 26 navedene uredbe teh odločb ni mogoče vsebinsko preverjati.
- 45 V obravnavani zadevi je denarno kazen, katere izvršitev se zahteva v okviru spora o glavni stvari, pristojno sodišče naložilo na podlagi Uredbe št. 2201/2003 v okviru vsebinskega odločanja o pravici do stikov.
- 46 Uredba št. 2201/2003 tako kot njena predhodnica, Uredba št. 1347/2000, drugače od Uredbe št. 44/2001 resda ne vsebuje določil v zvezi z denarno kaznijo. Kot pa je navedla Evropska komisija, iz tega, da se o tem vprašanju ni razpravljalo v pripravljalni fazi teh uredb, ni mogoče sklepati, da je bil namen zakonodajalca Unije izvzeti izvršitev denarne kazni iz njunega področja uporabe. Takšen ukrep namreč zato, ker prispeva k spoštovanju sprejetih odločb z uporabo teh uredb na področju pravice do stikov, spada pod pojem cilja učinkovitosti, ki se zagotavlja z Uredbo št. 2201/2003.
- 47 Kot je navedeno v točki 35 te sodbe, denarna kazen v postopku v glavni stvari pomeni le stransko obveznost v odnosu do glavne obveznosti, ki jo zagotavlja, in sicer obveznost tistega od staršev, ki sta mu bila dodeljena varstvo in vzgoja, da sodeluje pri izvajanju pravice do stikov v skladu s pravili, ki jih je določilo sodišče države članice izvora, ki je pristojno za vsebinsko odločanje.

- 48 Izvršitev te denarne kazni je zato neposredno povezana tako z obstojem te glavne obveznosti kot z njeno neizpolnitvijo.
- 49 Ob upoštevanju te povezave denarne kazni, naložene z odločbo o pravici do stikov, ni mogoče upoštevati ločeno kot samostojno obveznost, ampak jo je treba šteti za neločljivo povezano s pravico do stikov, katere varstvo zagotavlja.
- 50 Zato se mora za izterjavo navedene denarne kazni uporabiti isti sistem izvršitve kot za pravico do stikov, ki se zagotavlja, in sicer pravila, določena v členih 28(1) in 41(1) Uredbe št. 2201/2003.
- 51 Ločitev sistema izvršitve denarne kazni od sistema, ki se uporablja za pravico do stikov, da bi bil – kot sta predlagali finska in litovska vlada – odvisen od postopka izvršitve, ki se v skladu s členom 47(1) Uredbe št. 2201/2003 določi z nacionalnim pravom države članice izvršitve, bi sodišču te države omogočila, da preveri obstoj neizvajanja pravice do stikov.
- 52 Takšen nadzor, ki bi bil opravljen po pravilih države izvršiteljice in bi pomenil, da presojo okoliščin v obravnavani zadevi opravi sodišče te države, pa bi bil v nasprotju z voljo zakonodajalca Unije, da za odločbe, sprejete na tem področju, vzpostavi enoten in poenostavljen sistem izvršitve, ki prepoveduje vsakršno vmešavanje izvršilnega sodišča v vsebinsko odločanje in temelji na zaupanju v sodišče države izvora kot sodišče, ki je pristojno za sprejetje odločbe o pravici do stikov.
- 53 V teh okoliščinah je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je izterjava denarne kazni, ki jo je sodišče države članice izvora, ki je vsebinsko odločalo o pravici do stikov, naložilo z namenom zagotovitve učinkovitosti te pravice, del istega sistema izvršitve kot pravica do stikov, ki jo zagotavlja, in jo je zato treba razglasiti za izvršljivo v skladu z določbami, opredeljenimi z Uredbo št. 2201/2003.

Četrto vprašanje

- 54 Predložitveno sodišče s četrtem vprašanjem sprašuje, ali so v okviru Uredbe št. 2201/2003 tuje odločbe, s katerimi je naložena denarna kazen, v zaproseni državi članici izvršljive, le če so znesek te denarne kazni dokončno določila sodišča države članice izvora.
- 55 Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da je sodišče države izvora denarno kazen, katere izvršitev se zahteva v postopku v glavni stvari, določilo na 1.000 EUR za vsak dan onemogočanja stikov, vendar največ 25.000 EUR. Iz tega spisa je razvidno tudi, da v skladu s členom 1385(c) belgijskega zakona o sodiščih upravičenec do denarne kazni ne more od sodišča zahtevati, da dokončni znesek te denarne terjatve določi pred izvršitvijo. Belgijsko pravo se po tem razlikuje od določb, ki veljajo v drugih državah članicah, med drugim od finskega prava, po katerem mora upravičenec v skladu s členom 19(1) in (2) Tpl, preden lahko zahteva izvršitev denarne kazni, sodišče zaprositi, naj določi njen dokončni znesek.
- 56 Da bi se odpravile težave, ki bi lahko nastale zaradi razlik med zakonodajami držav članic v zvezi s tem vprašanjem, je bilo s členom 44 Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32) uvedeno pravilo, da so tuje odločbe, ki se glasijo na plačilo denarne kazni, izvršljive v državi članici izvršiteljici, samo če so sodišča v državi izvora dokončno določila višino denarne kazni (glej poročilo P. Schlosserja o Konvenciji z dne 9. oktobra 1978 o pridružitvi Kraljevine Danske, Irske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska h Konvenciji o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ter protokolu o njeni razlagi s strani Sodišča (UL 1979, C 59, str. 71, točka 213)). To pravilo je bilo z enakimi besedami povzeto v členu 49 Uredbe št. 44/2001.

- 57 Uredba št. 2201/2003, pred njo pa Uredba št. 1347/2000, po drugi strani ne vključuje enakovrednega pravila. Kot pa je generalni pravobranilec navedel v točki 81 sklepnih predlogov, se zahteva po določitvi denarne kazni pred njeno izvršitvijo v okviru Uredbe št. 2201/2003 dobro ujema s tako občutljivim področjem, kot je pravica do stikov.
- 58 Kot je opozorjeno v točki 40 te sodbe, je pomembnost te pravice, ki je bistvena za varstvo otrokove pravice iz člena 24(3) Listine, in sicer ohranjanje osebnega odnosa in neposrednega stika z obema staršema, zakonodajalca Unije spodbudila k temu, da je uredil poseben sistem za olajšanje izvršitev odločb, ki jo zadevajo. Ta sistem temelji na načelu vzajemnega zaupanja med državami članicami glede tega, da njihovi nacionalni pravni redi ponujajo enakovredno in učinkovito varstvo temeljnih pravic, ki so priznane na ravni Unije, zlasti v Listini (sodba Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, točka 70), in izključuje vsakršno preverjanje odločbe, ki jo je izdalo sodišče države članice izvora.
- 59 Če se imetnik pravice do stikov, ki mu je podeljena v eni državi članici, sklicuje na nespoštovanje te pravice in v drugi državi članici zahteva izvršitev denarne kazni, katere dokončni znesek niso določila sodišča države članice izvora, bi bilo v nasprotju s sistemom, uvedenim z Uredbo št. 2201/2003, če bi se sodišču države izvršiteljice omogočilo posredovanje pri določitvi končne vsote, ki jo mora plačati oseba, ki ima pravico do varstva in vzgoje otrok in je zavezana izvrševati pravico do stikov. Ta določitev namreč pomeni nadzor nad kršitvami, ki jih zatrjuje imetnik pravice do stikov. Takšen nadzor, ki je ključnega pomena za otrokovo korist, ne pomeni le ugotovitve pogostosti nespoštovanja omogočanja stikov z otrokom, ampak tudi presojo razlogov za te kršitve. Vendar lahko samo sodišče države članice izvora kot sodišče, ki je pristojno za vsebinsko odločanje, opravi tovrstne presoje.
- 60 Zato mora v takšnem primeru upravičenec do denarne kazni izrabiti pravna sredstva, ki so mu na voljo v državi članici izvora, da bi pridobil izvršilni naslov, v katerem je denarna kazen določena v dokončnem znesku.
- 61 Iz teh ugotovitev izhaja, da je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da so v okviru Uredbe št. 2201/2003 tuje odločbe, s katerimi je naložena denarna kazen, v zaproseni državi članici izvršljive, le če so znesek te denarne kazni dokončno določila sodišča države članice izvora.

Peto vprašanje

- 62 Ob upoštevanju odgovora na četrto vprašanje na to vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 63 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- Člen 1 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da se ta uredba ne nanaša na izvršitev, ki se opravi v eni državi članici, denarne kazni, naložene z odločbo, ki je bila sprejeta v drugi državi članici, v zvezi s pravico do varstva in vzgoje ter pravico do stikov, da bi se zagotovilo, da bo upravičenec do varstva in vzgoje spoštoval to pravico do stikov.**

2. Izterjava denarne kazni, ki jo je sodišče države članice izvora, ki je vsebinsko odločalo o pravici do stikov, naložilo z namenom zagotovitve učinkovitosti te pravice, je del istega sistema izvršitve kot pravica do stikov, ki jo navedena denarna kazen zagotavlja, zato je treba denarno kazen razglasiti za izvršljivo v skladu z določbami Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000.
3. V okviru Uredbe št. 2201/2003 so tuje odločbe, s katerimi je naložena denarna kazen, v zaproseni državi članici izvršljive, le če so znesek te denarne kazni dokončno določila sodišča države članice izvora.

Podpisi